

Zagreb, 17. srpnja 2014.

HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA ZA MREŽNE DJELATNOSTI
Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9
HR-10 110 ZAGREB

PREDMET: Javna rasprava - Test tri mjerila na tržištu javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne korisnike

VIPnet d.o.o. (dalje u tekstu: Vipnet) kao operator javnih komunikacijskih mreža i usluga ovim putem dostavlja komentare na prijedlog odluke i popratnog dokumenta test tri mjerila u okviru javne rasprave - Test tri mjerila na tržištu javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne korisnike (dalje u tekstu: Prijedlog odluke).

U prvome redu Vipnet ističe da **ne podržava prijedlog HAKOM-a** u smislu ukidanja prethodno određenih regulatornih obveza na tržištu javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne korisnike.

Vipnet je mišljenja da:

- Ukidanje regulatornih obveza HT-u i Iskonu na predmetnom tržištu nije opravdano niti će pridonijeti uspostavi i održivosti ravnopravne tržišne utakmice;
- Svakako nalazimo nužnim i obvezujućim da se unutar postupka provođenja testa tri mjerila mora detaljno ispitati svako od tri mjerila, bez iznimke, pa samim time i treće mjerilo koje se odnosi na pitanje omogućava li primjena mjerodavnih propisa o zaštiti tržišnog natjecanja sama po sebi na odgovarajući način uklanjanje nedostataka na tržištu. Štoviše, naša daljnja obrazloženja pokazat će da je i to mjerilo, uz prethodna dva, zadovoljeno, te da je potrebno provesti postupak analize tržišta sukladno Zakonu o elektroničkim komunikacijama;
- navod HAKOM-a u obrazloženju Prijedloga odluke, da je u razdoblju 2011. - 2013.g. tržišni udjel HT-a s povezanim društvom Iskonom po prihodima na predmetnom tržištu pao s 82,61% na 74,64%, kao i tržišni udjel po broju privatnih priključaka s 84,44% na 71,91%, ne nalazimo dovoljnim razlogom da bi se moglo tvrditi da na predmetnom tržištu postoji djelotvorno tržišno natjecanje. Ovdje je propušteno naglasiti i posebno uzeti u obzir trendove, odnosno, činjenicu da je sukladno službeno objavljenim kvartalnim podacima HAKOM-a u razdoblju od ožujka 2012.g. do ožujka 2013.g. bio jasan trend rasta udjela HT-a u broju korisnika u nepokretnoj mreži, što je vjerojatno jedinstven slučaj u EU i samim time mora biti predmetom dodatnih analiza i opreza prilikom utvrđivanja postojanja djelotvorne tržišne utakmice.

Dodatno, Vipnet smatra da u razdoblju od 2011.g. kada je proveden postupak testa tri mjerila kojim je utvrđeno da je predmetno tržište podložno regulaciji, na tom tržištu nije došlo do promjena koje bi opravdale prijedlog za ukidanjem regulatornih mjera, već naprotiv, da većina zaključaka koji su za predmetno tržište vrijedili 2011.g. a temeljem kojih je isto regulirano, i dalje primjenjivo što u nastavku obrazlažemo.

Važno je uzeti u razmatranje činjenicu da je operator sa znatnijom tržišnom snagom preuzeo upravljanje nad OT-Optima Telekomom d.d. nakon provedenog postupka predstečajne nagodbe, te su otvoreni drugi postupci predstečajnih nagodbi nad nekoliko novih operatora, što ni na koji način nije obrađeno u Prijedlogu odluke ni u dokumentu testa tri mjerila.

Zaključak HAKOM-a po našem viđenju, u odnosu na zaključke iz 2011.g. daje prevelik naglasak na uvođenje usluge najma korisničke linije, gdje su korisnici te usluge i dalje realno korisnici na mreži operatora sa znatnijom tržišnom snagom te se oni samo virtualno svrstavaju pod korisnike novih operatora, temeljem čega bi se trebali revidirati grafički prikazi stanja na tržištu po broju priključaka i broju minuta poziva, odnosno prikazati podaci koji bi nedvojbeno razdvojili podatke po vlasništvu infrastrukture i posebno po svim veleprodajnim uslugama (CPS/WLR, ULL i širokopoljasni pristup). Smatramo da podaci koji su prikazani ne daju ispravnu sliku stanja tržišta, a posebno je to vidljivo u skoku tržišnog udjela po broju priključaka u drugoj polovici 2011.g. u korist novih operatora (nakon uvođenja WLR usluge) koju uopće ne prati rast broja minuta novih operatora.

Također, izostavljen je jedan po našoj ocjeni iznimno važan pokazatelj, a to je **kretanje tržišnog udjela po ostvarenim prihodima operatora** koji je relevantan za ocjenu potencijala za daljnji razvoj tržišnog natjecanja na tržištu i za ocjenu stvarne razine i održivosti daljnje tržišne utakmice.

U nastavku dajemo komentare po pojedinim elementima testa tri mjerila.

A. Prvo mjerilo: Prisutnost visokih i trajnih zapreka za ulazak na tržište, strukturne, pravne ili regulatorne prirode

Slažemo se da pravne i regulatorne zapreke ulaska na tržište ne postoje.

Međutim, strukturne zapreke zaista postoje, kao i 2011. godine, odnosno, stanje se nije bitno promijenilo niti poboljšalo.

Smatramo da je HAKOM u analizi 2011.g. proveo puno detaljnije razmatranje uključivanjem dodatnih pokazatelja sukladno dokumentu Europske grupe regulatora (ERG) a sve u svrhu utvrđivanja stvarnog stanja na tržištu elektroničkih komunikacija u Republici Hrvatskoj odnosno utvrđivanja postoje li ili ne postoje strukturne zapreke ulaska na tržište:

- nadzor infrastrukture kod koje postoje visoke zapreke razvoju infrastrukturne konkurencije;
- stupanj vertikalne integracije;
- postojanje nenadoknadivih troškova;
- jednostavan ili povlašten pristup tržištima kapitala ili novčanim izvorima;
- ekonomije opsega;
- ekonomije razmjera;
- prepreke prelaska za krajnje korisnike;
- stupanj diverzifikacije usluga;
- tehnološka prednost ili nadmoć.

HAKOM je utvrdio da na ovom tržištu postoji strukturna zapreka nadzor infrastrukture kod koje postoje visoke zapreke razvoju infrastrukturne konkurencije, za koje smatramo da i dalje nisu uklonjene.

U postupku iz 2011.g. HAKOM je utvrdio da je potrebno naglasiti kako postojanje veleprodajnih ponuda putem kojih operatori mogu ostvariti direktni ili indirektni pristup mreži bivšeg monopolista, može u potpunosti ukloniti ili samo ublažiti postojanje visokih zapreka razvoja infrastrukturne konkurencije, a HAKOM u današnjem dokumentu na predmetnoj javnoj raspravi prijedlogom utvrđuje da postojanje veleprodajnih ponuda u potpunosti uklanja visoke i trajne strukturne zapreke, ne samo infrastrukturne konkurencije, već i sve ostale vrste mogućih zapreka koje je HAKOM analizirao prije 3 godine, a zapravo ih nije detaljno analizirao u dokumentima iz ove javne rasprave.

Nadalje, vrlo je važan zaključak HAKOM-a na stranici 31. dokumenta testa tri mjerila predmetnog tržišta iz 2011. gdje je jasno utvrdio slijedeće:

„HAKOM, kao regulatorno tijelo, mora omogućiti razvoj djelotvornog tržišnog natjecanja iz čega proizlazi kako je izrazito važno da na tržištu javno dostupne telefonske usluge odnosno glavne usluge koju novi operatori nude krajnjim korisnicima ne bude ugroženo djelotvorno tržišno natjecanje. Uzevši u obzir kako je na spomenutom tržištu tržišni udjel HT-a i njegovog povezanog društva, koje je u njegovom 100%-tnom vlasništvu, i dalje izrazito visok (74,83%), po mišljenju HAKOM-a postoji velika opasnost kako bi u odsustvu regulacije HT sa svojim povezanim društvom upravo zbog i dalje visokog tržišnog udjela mogao snižavanjem cijena stvoriti trajne zapreke ulaska na tržište novim operatorima i istisnuti postojeće operatore s tržišta čime bi zapravo obranio i/ili dodatno povećao svoj ionako snažan tržišni udjel. Naime, u slučaju odsustva regulacije na tržištu javno dostupne telefonske usluge HT bi, kao jedini vertikalno integrirani operator odnosno jedini infrastrukturni operator na tržištu, bio u mogućnosti smanjiti maloprodajne cijene u svojim tarifnim paketima i opcijama te još snažnijom ponudom promotivnih akcija ugroziti ionako nedovoljno snažnu poziciju novih operatora na tržištu javno dostupne telefonske usluge. Drugim riječima, HT bi spuštanjem maloprodajnih cijena bez obzira na postojanje veleprodajne ponude usluge odabira i predodabira operatora ulazak na tržište učinio neisplativim ili učinio neisplativim daljnji opstanak na tržištu s obzirom da bi navedeno natjeralo nove operatore na spuštanje maloprodajnih cijena što posljedično uzrokuje pad njihove prodaje i prihoda odnosno postavljanje istih na razinu na kojoj se ne pokrivaju nenadoknadivi troškovi. Navedeno se smatra strukturnom preprekom ulaska na tržište.“

Smatramo da je ovaj zaključak i dalje u cijelosti primjenjiv, te predstavlja vrlo visok rizik za nove operatore koji djeluju na tržištu i za očekivati je da bi se ukidanjem svih regulatornih mjera takav negativan scenario vrlo izgledno i dogodio, te da strukturne zapreke ulasku na tržište zaista i postoje.

Na stranici 33. dokumenta test tri mjerila predmetnog tržišta iz 2011.g. HAKOM navodi:

„S druge strane, novi operatori nemaju toliko snažno i prepoznatljivo tržišno ime iz čega proizlazi da moraju uložiti dodatne napore kao i novčana sredstva kroz oglašavanje svog tržišnog imena i stvaranja slike kvalitetnog i pouzdanog operatora kako bi isti postao prepoznatljiv, a samim time i zanimljiv krajnjim korisnicima. Uzevši u obzir da postoji određena razlika u trošku s jedne strane stjecanja, a, s druge strane, zadržavanja krajnjih korisnika, navedeno predstavlja barijeru ulaska na tržište.“

Smatramo da je ovaj zaključak i dalje u cijelosti primjenjiv, te da strukturne zapreke ulasku na tržište zaista i postoje.

Na stranici 34. dokumenta test tri mjerila predmetnog tržišta iz 2011.g. HAKOM navodi:

„Drugim riječima, operatori koji koriste indirektan pristup mreži ne mogu koristiti prednosti ekonomija opsega kao bivši monopolist uzevši u obzir da krajnjim korisnicima nude javno dostupnu telefonsku uslugu, a bivši monopolist je u mogućnosti nuditi čitavu lepezu maloprodajnih usluga.“

Smatramo da je ovaj zaključak i dalje primjenjiv, te da strukturne zapreke ulasku na tržište zaista i postoje.

Na stranici 24. prijedloga dokumenta test tri mjerila predmetnog tržišta iz 2014.g. HAKOM navodi:

„Od navedene tri usluge, usluga predodabira operatora značajno smanjuje nenadoknadive troškove odnosno troškove ulaska novih operatora na tržište i pružanje javno dostupne usluge krajnjim korisnicima. Upravo zbog prethodno navedenog, operatori koji krajnjim korisnicima žele ponuditi isključivo javno dostupnu telefonsku uslugu, uglavnom biraju uslugu predodabira operatora koju u sve većoj mjeri dopunjavaju i uslugom najma korisničke linije.“

Slažemo se s navedenim za uslugu predodabira operatora i najma korisničke linije, ali smatramo da je pravo pitanje zašto se operatori odlučuju na te usluge koje im donose najmanju tehnološku neovisnost, najmanji potencijal za diverzifikaciju proizvoda te uvođenje novih tehnologija, najmanju kontrolu infrastrukture putem koje se pruža usluga i na koncu najmanji profit, umjesto da razvijaju svoje usluge temeljene na novim tehnologijama. Navedeno govori o tome da operatori nemaju dovoljnu snagu da se aktivnije uključe na tržište i stvore željene konkurentske učinke koji bi rezultirali značajnijim utjecajem na smanjenje tržišne nadmoći operatora sa znatnijom tržišnom snagom.

Zaključno, Vipnet smatra da i dalje postoje razlozi za utvrđivanje da na tržištu javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koje se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne korisnike postoje strukturne zapreke ulaska na tržište. S druge strane, na istom tržištu ne postoje pravne ili regulatorne zapreke ulaska na tržište.

B. Drugo mjerilo: Struktura tržišta koja ne teži razvoju djelotvornoga tržišnog natjecanja unutar odgovarajućega vremenskog okvira

Smatramo da je HAKOM u analizi 2011.g. proveo puno detaljnije razmatranje uključivanjem dodatnih pokazatelja sukladno dokumentu Europske grupe regulatora (ERG) a sve u svrhu utvrđivanja stvarnog stanja na tržištu elektroničkih komunikacija u Republici Hrvatskoj odnosno utvrđivanja teži li tržište u određenom razdoblju djelotvornom tržišnom natjecanju:

- tržišni udjeli operatora;
- cjenovna kretanja;
- nadzor infrastrukture kod koje postoje visoke zapreke razvoju infrastrukturne konkurencije;
- stupanj diverzifikacije proizvoda;
- potencijalna konkurencija;
- zapreke stjecanja tržišnog udjela.

Na stranici 38. dokumenta Analize predmetnog tržišta iz 2011. HAKOM navodi:

„Iz navedenih slika je vidljivo kako, iako dolazi do pada tržišnog udjela HT-a, HT i dalje ima snažan tržišni udjel s kojim bi, u slučaju odsustva regulacije, mogao ugroziti status ostalih operatora koji djeluju na tržištu, a samim time i daljnji razvoj djelotvornog tržišnog natjecanja.“

Na stranici 39. dokumenta Analize predmetnog tržišta iz 2011. HAKOM navodi:

„Temeljem navedenog odnosno uzevši u obzir tržišni udjel HT-a i njegovog povezanog društva Iskon Interneta, HAKOM zaključuje kako spomenuti operatori imaju izrazito snažan tržišni udjel koji iskazuje dominantnost na tržištu javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne korisnike odnosno pokazatelj je da tržište javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne korisnike u odsustvu regulacije neće težiti djelotvornom tržišnom natjecanju.“

Smatramo da se ništa bitno nije promijenilo u zadnje 3 godine, odnosno tržišni udio HT-a i Iskona je i dalje vrlo visok, te da ti operatori uživaju izrazito dominantnu poziciju, što je zabrinjavajuće s obzirom na razdoblje promatranja unatrag pune 3 godine, te stoga zaključak HAKOM-a treba biti nepromijenjen u odnosu na 2011.g.

Dodatno je neophodno uzeti u obzir da je HT stekao kontrolu nad Optima Telekomom, pa bi se pribrajanjem tržišnih udjela svih povezanih društava dominantnog operatora na predmetnom tržištu utvrdilo bitno povećanje tržišnog udjela operatora sa znatnijom tržišnom snagom, te bi isti iznosio, ovisno o pokazatelju, od 85-90%.

Kako je HAKOM 2011.g. zaključio da je tržišni udio od 74,83% i dalje izrazito visok, te da po mišljenju HAKOM-a postoji velika opasnost kako bi u odsustvu regulacije HT sa svojim povezanim društvom upravo zbog i dalje visokog tržišnog udjela mogao snižavanjem cijena stvoriti trajne zapreke ulaska na tržište privatnih korisnika novim operatorima i istisnuti postojeće operatore s tržišta čime bi zapravo obranio i/ili dodatno povećao svoj ionako snažan tržišni udjel, **ne možemo se složiti da uz povećanje tržišnog udjela na 85% takav zaključak više ne vrijedi.** HT stjecanjem upravljačkih pozicija u Optima Telekomu nedvojbeno ostvaruje kontrolu nad većim dijelom korisničke baze novih operatora, te mu je znatno olakšano razviti strategiju za umanjivanje korisničke baze ostalih novih operatora.

Smatramo da je potrebno spomenuti i činjenicu da je nekoliko drugih operatora usprkos postojanju sveobuhvatne regulacije, započelo postupke predstečajne nagodbe, odnosno dovedeni su do granice mogućnosti normalnog odvijanja poslovnih aktivnosti, pa postavljamo pitanje da li je moguće očekivati da bi se u odsustvu regulacije njihov tržišni položaj mogao osnažiti, i da li je to moguće ičime potkrijepiti?

HT će u cijelom periodu koje HAKOM utvrđuje kao period u kojem bi samo tržište težilo uspostavljanju djelotvornog tržišnog natjecanja (3 godine) kontrolirati najvećeg konkurenta, te nije realno očekivati da tržište koje ni trenutno nije na ciljanoj razini tržišne utakmice, u odsustvu regulatornih mjera, u uvjetima financijske krize, i uvjetima smanjenja potrošnje na usluge elektroničkih komunikacija, samo od sebe postići željenu razinu tržišne utakmice s novim operatorima koji će u tom razdoblju osnažiti ili će se pojaviti novi.

HAKOM je po našem mišljenju trebao prije donošenja bilo kakvih zaključaka ocijeniti trenutno stanje tržišta te procijeniti učinak mjera koje su se primjenjivale u protekle tri godine od provedena prethodne analize. Tek ako bi se utvrdilo da je stanje na tržištu zadovoljavajuće i da se mjere ostvarile svoje ciljeve, moglo bi se razmatrati eventualno ukidanje postojećih regulatornih mjera. Inače se nalazimo u situaciji očekivanja da se u mnogome nezadovoljavajuće stanje konkurentnosti na tržištu, samo od sebe bez prisustva ikakvih regulatornih mjera dovede u stanje djelotvornog tržišnog natjecanja.

Zaključno, Vipnet smatra da i dalje postoje razlozi za utvrđivanje kako na tržištu javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koje se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne korisnike postoje strukturne zapreke ulaska na tržište. S druge strane, na istom tržištu ne postoje pravne ili regulatorne zapreke ulaska na tržište.

C. Treće mjerilo: Primjena mjerodavnih propisa o zaštiti tržišnog natjecanja sama po sebi ne omogućuje na odgovarajući način uklanjanje nedostataka na tržištu

Smatramo da je HAKOM u analizi 2011.g. proveo puno detaljnije razmatranje uključivanjem dodatnih pokazatelja, a sve u svrhu utvrđivanja stvarnog stanja na tržištu elektroničkih komunikacija u Republici Hrvatskoj odnosno utvrđivanja može li primjena propisa o zaštiti tržišnog natjecanja omogućiti uklanjanje nedostataka na tržištu:

- stupanj općeg nekonkurentskog ponašanja
- stupanj kompleksnosti uklanjanja nekonkurentskog ponašanja
- nekonkurentsko ponašanje može dovesti do nepopravljive štete na mjerodavnom tržištu ili na povezanim tržištima
- potreba za regulatornom intervencijom kako bi se dugoročno osigurao razvoj efikasnog tržišnog natjecanja na tržištu

Ključna rečenica je navod HAKOM-a na stranici 41. u dokumentu test tri mjerila iz 2011.g. koji glasi:

„Na tržištu se mogu dogoditi situacije u kojima je pravovremena intervencija neophodna kako bi se spriječile ozbiljne ili nepopravljive štete koje mogu biti nanesene konkurenciji od strane operatora sa značajnom tržišnom snagom. U navedenim slučajevima odnosno u situacijama u kojima je nužna brza intervencija od strane regulatorne institucije, propisi o zaštiti tržišnog natjecanja, odnosno naknadna regulacija, ne bi bili dovoljni, već je u navedenim slučajevima potrebna prethodna regulacija.“

„Kod trećeg mjerila nije bitno uzeti u obzir samo činjenicu jesu li propisi o zaštiti tržišnog natjecanja dovoljni da se naknadnom regulacijom riješi potencijalni problem koji se pojavio na tržištu, već je potrebno u obzir uzeti i činjenicu u kojem razdoblju, u slučaju da se pojavi određeni problem, propisi o zaštiti tržišnog natjecanja mogu isti riješiti.“

Smatramo da se cijelo poglavlje iz citiranog dokumenta, koje obrađuje pitanje brzine reakcije AZTN-a mora ponovno uzeti u obzir u cijelosti, i time iskoristiti u dokazivanju kako je i **treće mjerilo u cijelosti zadovoljeno.**

HAKOM u zaključnom dijelu sada predloženog dokumenta testa tri mjerila naglašava da će pratiti daljnji razvoj tržišta javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne korisnike te će u slučaju značajnih promjena na tržištu koje bi mogle ugroziti djelotvorno tržišno natjecanje na spomenutom tržištu, ponovno provesti Test tri mjerila.

Podržavamo stav HAKOM-a da prati stanje na tržištu, no smatramo da brzina reakcije HAKOM-a u slučaju pojave nekompetitivnih ponašanja ne može spriječiti nastajanje velikih poremećaja na tržištu, jer HAKOM nema na raspolaganju alate koji bi u kratkom roku zaustavili takva ponašanja. HAKOM bi u tom slučaju trebao provesti cjelokupni postupak analize koji je dugotrajan i ne može se očekivati adekvatna reakcija koja bi trebala uslijediti u roku nekoliko tjedana.

Vipnet ne može podržati prijedlog HAKOM-a za ukidanjem regulatornih mjera i iz razloga što se istovremeno ukidanjem regulatornih mjera na predmetnom tržištu opravdava postojanjem i zadržavanjem regulatornih mjera na usko povezanom tržištu pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike.

Na stranici 37. dokumenta Analize tržišta pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike (lipanj 2014.g.) HAKOM navodi potpuno kontradiktoran zaključak u odnosu na zaključke HAKOM-a iz dokumenta test tri mjerila za tržišta javno dostupne telefonske usluge za privatne korisnike:

*„Zbog prethodno navedenog, HAKOM smatra kako, postojanje veleprodajnih usluga, kao što su najam korisničke linije (WLR) i najam posebnog virtualnog kanala za govor (VoIP), putem kojih operatori mogu ostvariti pristup mreži bivšeg monopolista, **tek djelomično ublažava** postojanje visokog stupnja vertikalne integracije HT-a.“*

Ključna kontradikcija se nalazi i u tvrdnji HAKOM-a u poglavlju 5.2. na strani 41. dokumenta Analize tržišta pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike (lipanj 2014):

*„Na temelju provedene analize, a u skladu s navedenim u prethodnom odlomku HAKOM je utvrdio da **na mjerodavnom tržištu pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike ne postoji djelotvorno tržišno natjecanje** te da trgovačko društvo HT sa svojim povezanim društvom Iskonom ima značajnu tržišnu snagu na tom mjerodavnom tržištu, odnosno da ima položaj koji odgovara vladajućem položaju, što znači da se nalazi u takvom gospodarskom položaju koji mu omogućuje da se u značajnoj mjeri ponaša neovisno o konkurenciji, korisnicima usluga i potrošačima.“*

Smatramo da je sukladno Zakonu o elektroničkim komunikacijama, bilo potrebno razmotriti i članak 56. st. 5 koji dozvoljava da se u slučaju da jedan od operatora ima značajnu tržišnu snagu na određenom mjerodavnom tržištu, može odrediti operatorom sa značajnom tržišnom snagom i na usko povezanom tržištu ako su veze između ta dva tržišta takve da dopuštaju prijenos tržišne snage s jednog tržišta na drugo, povećavajući pritom tržišnu snagu tog operatora.

HAKOM je po našem čvrstom uvjerenju trebao analizirati povezanost ova dva tržišta jer bi jačanjem tržišnog položaja na tržištu javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne korisnike, operator nesporno mogao ojačati svoj položaj i na tržištu pristupa, i obrnuto.

U tom smislu postavlja se pitanje bi li, da je HAKOM definirao zajedničko tržište pristupa i javne govorne usluge za privatne i poslovne korisnike u nepokretnoj mreži ili još šire tržište maloprodajnih usluga u nepokretnoj mreži (jer kao što je i HAKOM naveo raste broj korisnika koji uzimaju pakete usluga), HAKOM mogao zaključiti da takvo šire određeno tržište nije podložno prethodnoj regulaciji.

Temeljem svega navedenog smatramo da HAKOM nije u dovoljnoj mjeri potkrijepio svoj prijedlog za ukidanjem prethodno određenih regulatornih obveza na tržištu javno dostupne telefonske usluge u mjesnom i/ili međumjesnom prometu koja se pruža na fiksnoj lokaciji za privatne korisnike, odnosno da test tri mjerila zadovoljava uvjete kako bi se tržište proglasilo podložnim prethodnoj regulaciji, a nadalje izrazito visoki tržišni udjeli dominantnog operatora s kontrolom infrastrukture također zahtijevaju daljnje zadržavanje regulatornih mjera.

Srdačan pozdrav,
VIPnet d.o.o.